

หมวด ๔ เขตอำนาจศาล

เมื่อเราเปิดพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ในหมวด ๒ จะเห็นคำว่า “เขตอำนาจศาล” เป็นหัวข้อในหมวด ๒ คำว่า “เขตอำนาจศาล” อาจทำให้เข้าใจว่า หมายถึงบริเวณที่ตั้งศาล หรือ บริเวณที่ศาลใดศาลหนึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี แต่เมื่อพิจารณาด้วยบทกฎหมายในหมวด ๒ ตั้งแต่มาตรา ๑๔ ถึงมาตรา ๒๐ แล้ว จะเห็นได้ว่า ความเข้าใจดังกล่าวนั้นแคบไป เพราะคำว่า “เขตอำนาจศาล” นั้น มีความหมายอยู่ ๒ ประการ คือ หมายความว่าถึงอาณาบริเวณที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลใดศาลหนึ่งกำหนดไว้ให้ศาลนั้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เกิดขึ้น หรืออีกนัยหนึ่ง หมายถึงท้องที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ให้อยู่ในอำนาจของศาลที่ตั้งขึ้นประจำท้องที่นั้น ดังที่บัญญัติไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๔ ประการหนึ่ง กับหมายความว่าถึงอำนาจของศาลใดศาลหนึ่งที่จะทำการพิจารณาพิพากษาคดี ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐ หรือกำหนดอำนาจไว้โดยพระราชบัญญัติอีกประการหนึ่ง ตามที่กล่าวมานี้พอจะสรุปได้ย่อ ๆ ว่า คำว่า “เขตอำนาจศาล” นั้น หมายถึง (๑) เขตศาลหรือเขตอำนาจ หมายถึงอาณาเขตหรือบริเวณแห่งท้องที่ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งศาลใดศาลหนึ่งมีอำนาจครอบคลุมอยู่นอกเหนือไปจากบริเวณที่ตั้งของศาล (๒) อำนาจศาล หมายถึงอำนาจของศาลในการพิจารณาพิพากษาคดีซึ่งเกิดขึ้นภายในบริเวณท้องที่ตั้งกล่าวตาม(๑) หรือตามที่กฎหมายบัญญัติกำหนดไว้ให้อยู่ในอำนาจของศาลใดศาลหนึ่ง